

26

BL-C-184

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ|| ೫
೪ ಕೊಂಬಿದನ ಕೊಡಲ್ಪಿ
II ರನ್ನಳಿ ಕೊಂಬಿದನ
ವೀರ ಶೈವ ರಗಳೆ

SCAN

ಸಂಪಾದಕರು
ರಾ|| ಸಾ|| ಫ.ಗು.ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಬಿ.ಎ.ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.
ವಿಜಾಪುರ

೧೯೪೧
1926

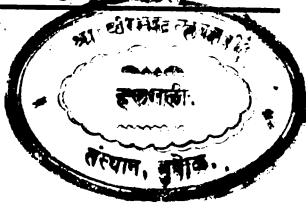
863
2703

2

561

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ|| ೫

ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ.

BL-C-184

ಸಂಪಾದಕರು

ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ ವಕೀಲ

ಬೆಲೆ ೨ ರೂಪ

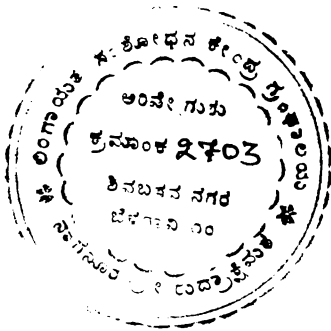

ಇದನ್ನು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಇವರು ತಮ್ಮ
ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದರು. ಮತ್ತು
ಅವರು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಉಪಲೀಖುರಜದ ಹತ್ತರ ತಮ್ಮ ೧೬೨೦
(ಅ) ನೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

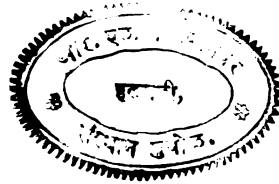
561

863

2703

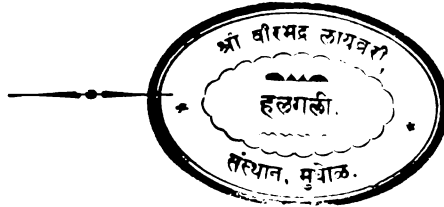
ನವೆಂಬರ್ ೧೯೮೨

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ|| ೫

ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ.

ಸಂಪಾದಕರು

ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹೆಳಕಟ್ಟೆ
ಬಿ. ಎ. ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ ವಕೀಲ

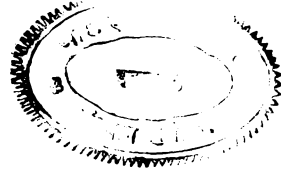
ವಿಜಾಪುರ,
೧೯೮೨

ಬೆಲೆ ೨ ಆಣೆ

$$\begin{array}{r} 863 \\ \hline 2703 \end{array}$$

2703.

ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧರ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಬಹು ಜನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವತರದ ಭೇದ ಭಾವವನ್ನು ಎಣಿಸದೆ, ಆದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧರ್ಮದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ವೀರಶೈವ ಮಹಾತ್ಮರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ವೀರಶೈವ ಜನಾಂಗದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತಿ ನಿಬಿಡವಾಗಿ ಮಧ್ಯದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆಗ ಪಸರಿಸಿತು. ಈ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕರು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಹು ಸುಲಭ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಇದೇ ಅವರ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಅವರು ವಚನಗಳೆಂಬ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಅವರು ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾದ ನಾನಾತರದ ಷಟ್ಪದಿಗಳನ್ನೂ ತ್ರಿವಿಧಿಗಳನ್ನೂ ರಗಳೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರಗಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬಹು ಮಹತ್ವದವಿರುತ್ತವೆ. ರಗಳೆಗಳು ಕನ್ನಡ ವಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪುರಾತನ ಜೈನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮಹಾಕವಿಗಳೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಪಂಪ, ರನ್ನ, ಆರ್ಕಳ, ಅಂಡಯ್ಯ ಮೊದಲಾದವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಉಪಲಬ್ಧವಿರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಈ ಪ್ರಬಂಧಗಳಿಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜೈನರ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಗಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಂತೂ ಈ ವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ರಗಳೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥವರು ವೀರಶೈವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ರಗಳೆಗಳಿಂದ ಶಿವಶರಣರ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಮತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಿರುವರು. ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳೋ

ಹಾಗೆಯೇ ಈ ರಗಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಾದರೂ ವೀರಶೈವ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಕಾರರಲ್ಲಿ ರಗಳೆಯ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಎಂದೆ ಲಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದವರು ಹಂಪೆಯ ಹರಿಹರಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಶಿವಶರಣರ ವೃತ್ತಾಂತಗಳನ್ನು ಈ ರಗಳೆಗಳಿಂದ ಲೇ ನಿಸೂಪಿಸಿದರು. ಇವರ ಈ ಕಾವ್ಯಗಳು ಬಹು ಲಲಿತವಾಗಿಯೂ ಮ ನೋಹರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯ ನ್ನು ಹರಿಹರಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ವಿದ್ವಾಂ ಸರಿಗೆ ಸರಿ ಒಂದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಗೆ ಈಗ ಲಾಸಣಿಗಳು ಸಾಮಾ ನ್ಯ ತರದವೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಗಳೆಗಳ ನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಹರಾ ಚಾರ್ಯರು ಮಾಡಿದ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಆಗಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ರಗಳೇಕವಿ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ಬಾಧೆ ಬರುವಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗಲು, ಆಗ ಹರಿಹರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣವೆಂಬ ಉಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅವರು ರಚಿಸಿದ ರೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವೆ. ನಿಜಾಂಶವು ಹ್ಯಾಗೆ ಇದ್ದರೂ. ಈ ರಗಳೆಯ ಕಾವ್ಯ ಗಳು ಹರಿಹರಾಚಾರ್ಯರ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ವಿಸುಲವಾಗಿ ಹೊರಬೀಳ ಹತ್ತಿದವೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ರಗಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೀರ ಶೈವ ಪಂಡಿತರು ವಿದ್ವತ್ತಾ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ವೇದಾಂತ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದರು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಗಳೂ ಪಹ ಇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರ ದುರ್ಬಲವೆಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ರಗಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳಾದರೂ ಅಪರಿ ಚಿತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ.

ರಗಳೆಗಳನ್ನು ರಘಟಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ನಾಗವರ್ಮನು ತನ್ನ ಛಂದೋಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಅವನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿರುವನು . ಎನೆಂದರೆ ---

ಗಣನಿಯಮ ವಿಪರ್ಯಾಸದೊ |

ಳೆಣವಡೆದೊಳ್ಳಿಸೆಯೆ ಮಾತ್ರ ಸಮನಾಗಿ ಗುಣಾ||

ಗ್ರಣಿಯ ಮನದಿಂದೆ ತಾಳದ |

ಗಣನೆ ಗೊಡಂಬಟ್ಟೊಡಮನೆ ರಘಟಾ ಬಂಧಂ ||

ಎಂದರೇ— ಗಣನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ ಮಾತೃಗಳ ನಿಯಮಕ್ಕೂ ತಾಳ ಕ್ಯೂ ಅನುಸರಿಸುವದೇ ರಗಳೆ ಎನಿಸುವದು. ಕವಿಗಳು ರಗಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧ ಪ್ರಾಸಗಳನ್ನಿಡುವದುಂಟು. ಅಡಿಪ್ರಾಸವಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಾಸಗಳನ್ನಿಡುವರು. ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಿತಿಮೀರಿ ತಮ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವು ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ

ರಗಳೆಗಳು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿರುವವು. ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೆಲಗು ವಾಜ್ಞಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರದ ರಗಳೆಗಳು ಇವೆ ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ತರದ ರಗಳೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೇ— ಮಂದಾನಿಲ, ಲಲಿತ, ಉತ್ಸಾಹ. ಇವುಗಳ ರಚನೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಲಟ್ಟಿವೆ.

ಕಂದ|| ಮಂದಾನಿಲ ಲಲಿತೋತ್ಸಹ |

ನೆಂದುರ ರಗಳೆಗಳ ನಾಸು ಮಕ್ಕುಂಕ್ರಮದಿಂ ||

ಒಂದಕೆ ಪದಿನಾರಿಪ್ಪ |

ತೊಂದಕ್ಕಿಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಾತೃಗಳು ಬರೇ ||

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೇಳಿರುವದೇನಂದರೇ—

ಕಂದ|| ಇರ್ಪತ್ತು ಮಾತೃ ಲಲಿತೆಗೆ |

ತಪ್ಪದೆ ಪದಿನಾರು ಮಾತೃ ಮಂದಾನಿಲಕಂ ||

ತಪ್ಪದು ಮುತ್ತಾಹಕ್ಕುರೆ |

ಒಪ್ಪುವದಿರ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಾತೃಗಳ ಬಲೆ ||

ಇವರ ಮೇಲಿಂದ ಮಂದಾನಿಲಕ್ಕೆ ಹದಿನಾರು, ಲಲಿತೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಮಾತೃಗಳಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕವಿಗಳ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಅನೇಕ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಲಲಿತ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದುಂಟು. ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರದ ಮಾಧುರ್ಯವೂ ಲಾಲಿತ್ಯವೂ ಕಂಡುಬರದೆ, ದೊರಗುತನವೇ ಹೆಚ್ಚಿಂ ದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತರದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂ

ಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕ್ರಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಮನೋವೇಧಕವಾದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ವೀರಶೈವ ರಗಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಆದರೆ ಅವರ ಧ್ಯೇಯವು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ಉದ್ಧಾರಗೊಳಿಸುವದಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಈ ಸುಲಭ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ರಗಳೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವತರದ ದೊರಗುತನವು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವು ಬಹು ಸುಂದರ ವೃದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾ ಮಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಲೇಖನದ ವಿಸ್ತಾರವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ಆದರೆ ಈ ರಗಳೆಗಳ ಬೇರೆಬೇರೆ ರಚನೆಗಳು ಎಂಥವಿರುತ್ತವೆಂಬದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಮಂದಾನಿಲ ರಂಗಳೆ.

ಮಹಾಕವಿ ಪಂಪನು ತನ್ನ ಆದಿಪುರಾಣದ ೪ ನೇ ಅಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಮನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಮೇಲಿನ ರಗಳೆಯ ವಿಧವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಸ್ಫುರಿತೇಂದ್ರ ನೀಲಮಣಿ ಖಚಿತ ಭೂಮಿ
ಚಲುವಿಂಗದು ನೆಟ್ಟನೆ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿ ||
ಮರಕತ ಮಣಿವಿರಚಿತ ವಿಮಳ ಭಿತ್ತಿ |
ಪೊಗಳಲ್ಕರ ಮರಿದದು ಬೇರಿ ಭಿತ್ತಿ ||
ಪಳುಕಿನ ಕಂಭಂಗಳ ಪೊಳೆವ ಪೊಳಪು |
ನನ ವಿದ್ಯದ್ಧಾವುದ ಪೊಳೆವ ಪೊಳಪು ||

* * * *
ವಿಭವದ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಮನಿಸಲಿದು
ಕಾಮದೇವನಾಸ್ಥಾನ ಮನಿಸಲಿದು ||
ಓರಂತೆ ನೆರೆದುದನೆ ಜನ ಸಮೂಹ
ಮಗಳೆ ಸಮೆದತ್ತು ವಿವಾಹಗೇಹ

ಲಲಿತ ರಗಳೆ.

ಮಹಾ ಕವಿರನ್ನನು ತನ್ನ ಅಜಿತ ತೀರ್ಥಕರ ಪುರಾಣದ ೪ ನೇ ಅಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮೋತ್ಸವ ದಿನವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಲಲಿತ ರಗಳೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಆ ಕುಮಾರೋದಯದೊಳಾಗಳಾನಂದವಿಂ
ಲೋಕ ನೋದಿದು ನಾನಾವಿಧ ಭಂದವಿಂ ||
ರಾಜಭವನದೊಳೆಸೆವ ಮಣಿ ತೋರಣಂಗಳಿಂ
ರಾಜಿಸುವು ವೆತ್ತಿದಾ ತಪವಾರಣಂಗಳಿಂ ||
ವಾರನಾರೀ ಜನದ ಸೊಗಯಿಸುವ ನೃತ್ಯದಿಂ |
ಚಾರಣ ಗಣಂಗಳೋದುವ ಕಂದ ವೃತ್ತದಿಂ ||
ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳೆ ಬಿಡು ಮುತ್ತುಗಳಿ ನಿಂಬಾಗಿ |
ಮಂಗಳರವಂ ಪರೆದು ದಿಗ್ವಳಯಮಂತಾಗಿ ||

* * *

ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಷಡಕ್ಷರಿಯೂ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಗಳೆಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾನೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇವನು ಅನೇಕ ತರದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಯು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ವಾಚಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿರಲಾರದು. ಆದರಲ್ಲಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವರ್ಣನೆಯು ಬಹು ಮೃದುವಾದ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಲಲಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಲಲಿತರಗಳೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಅಲ್ಲಿ ಮಾಮರದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆಯಲ್ಲಿ |
ಎಳೆಯಸುಗೆ ಮರದಲ್ಲಿ ಜಳರುಹಾಕರದಲ್ಲಿ ||
ಸಂಸಗೆಯ ತರುಗಳೊಳ್ ಸೊಂಪಿಡಿದ ಸುರಯಿಯೊಳ್ |
ಪಾದರಿಯ ಮರದಲ್ಲಿ ಮಾಧವಿಯಲತೆಯಲ್ಲಿ ||
ತಿಳಕ ಬಕುಲಾದಿ ತರುನಿವಹದಾರವೆಗಳೊಳ್ |
ದಳಫಳ ಕುಸುಮ ವಿಸರ ವಿದಿತವಿಟಪಂಗಳೊಳ್ ||
ಪೂಗೊಯ್ಯಲಿಂದಬಲಿಯರ್ ನೆರೆದು ಬಗೆದಂದು |
ಬೀಗದಿಂ ಪರಿತಂದು ಪರಿತೋಷದಿಂ ನಿಂದು ||

ಉತ್ಸಾಹ ರಗಳೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರಗಳೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದು ಖತ್ಸಾಹ ರಗಳೆಯು ಖದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ .

ವೀರಶೈವ ರಗಳೆ.

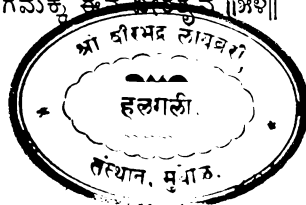
(ಉತ್ಸಾಹ.)

ಶ್ರೀಮದಮಲಕಮಲ ಮಿತ್ರ ಕೋಟಿ ತೇಜ ರಾಜ ಚೂಡ ।
 ಕಾಮಕಾಲ ರಹಿತ ಶಿವನ ಶಿರಿಯ ಸಿದ್ಧಿ ವೀರಶೈವ ॥೧॥
 ಹೈಮವತಿ ಮನಃಸರೋಜ ರಾಜಭೃಂಗ ಶರಣ ಸಂಗ ।
 ವಾಮದೇವ ವದನ ವಖಳ ಸುಖ ಸಮೃದ್ಧ ವೀರಶೈವ ॥೨॥
 ಬೇಡವರ್ಗೇ ಬೇಡದಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ।
 ನೀಡುತಿರ್ಪ ನಿಧಿ ನಿಧಾನ ವಧಿಕ ವಪ್ತ ವೀರಶೈವ ॥೩॥
 ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಶಿವನ ಭಕ್ತನಿಳಿಗೆ ಶರಣ ಸುಖದ ಬೆಳಸು ।
 ಕೂಡೆ ಸತ್ಯ ನಿತ್ಯ ನಿಜ ನಿರಾಳ ವಪ್ತ ವೀರಶೈವ ॥೪॥
 ತನ್ನ ನೆನೆಯುವರ್ಗೆ ತನ್ನ ನಿತ್ತು ಪರಮ ಭಕ್ತಿ ಸುಖದ ।
 ರನ್ನದೊಡ್ಡಿಯೆಂ ಸಮಂತು ತೊಡಿಸುತಿರ್ಪ ವೀರಶೈವ ॥೫॥
 ಮುನ್ನ ಭವಭವಂಗಳೊಳಗೆ ತೊಳಲಿ ಬಳಲಿ ನೊಂದು ಬೆಂದು॥
 ಬನ್ನ ಬಟ್ಟು ಕೆಡುವ ಕಾಯ ಬಿಡುತಲಿರ್ಪ ವೀರಶೈವ ॥೬॥
 ಇನ್ನು ತನ್ನ ನಂಬಿ ಬಂದು ಪೊದಿದವರ ಜನ್ಮ ದುಃಖ ।
 ಮುನ್ನ ವಿಾರ್ಚಿ ತೀರ್ಚಿ ಪರಮ ಪದವ ಕೊಡುವ ವೀರಶೈವ ॥೭॥
 ಬೆನ್ನ ಬಿಡದೆ ಕಾಡುತಿರ್ಪ ಕೋಪತಾಪ ಲೀಪವೆಲ್ಲ ।
 ಮುನ್ನ ಮೂರ್ದು ಪೀರ್ದು ಮನದ ಮದಡ ಸುಡುವ ವೀರಶೈವ ॥೮॥
 ಪಂಚ ವಿಷಯವೆಂಬ ಮದ ಗಜಾಳಿ ಕುವ ನಟ್ಟಿಮೆಟ್ಟಿ ।
 ಚ ವದನನಂತೆ ಸೀಳ್ವು ಪೋಳ್ವು ಕಳೆವ ವೀರಶೈವ ॥೯॥
 ಲಂಚ ವಂಚನೆಯೊಳು ತನುವ ಹೊರವೃತ್ತಿಹ ಮನಃ ಪ್ರಪಂಚ ।
 ಸಂಚವೆಂಬ ಡಂಭತನದ ಕೆಸರ ತೊಳೆವ ವೀರಶೈವ ॥೧೦॥
 ಷ್ವ ಮದಗಳೆಂಬವೆಂಟಿನಟ್ಟಿ ಮೆಟ್ಟಿ ಮನದ ಮದಡ ।

ತಾವು ಸಾಂಧ ಕಾರಲತೆಯ ಬೇರನಗಿನ ವೀರಶೈವ ||೧೧||
 ಶುದ್ಧ ಶೈವ ಮಾರ್ಗ ಶೈವ ಪೂರ್ವ ಶೈವವೆಂಬ ಸಖಿಯೆ |
 ಸುದ್ದಿಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಗೊಡದ ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠ ವೀರಶೈವ ||೧೨||
 ಆರು ಶೈವದಲ್ಲಿ ನಡೆವುತಿಹರವರ್ಗ ಮುಕ್ತಿ ಮುಂದೆ |
 ಮೂರು ಬಾರಿ ಭವಕೆ ಬಂದೊಡ್ಡಲವೆಂಬ ವೀರಶೈವ ||೧೩||
 ವೀರಶೈವ ಕೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಿಯೆಂದು ಶಿವನು |
 ಗೌರಿ ಗೊರೆದ ನಾಗ ಶೈವ ಹೊಲ್ಲವೆಂಬ ವೀರಶೈವ ||೧೪||
 ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಲ್ಲತನದಿ ಬಂದು ಬಂದು |
 ಕೋಟಿ ನರಕ ಗತಿಗೆ ಹೋಗಲೊಲ್ಲನೆಂಬ ವೀರಶೈವ ||೧೫||
 ಚಾಟು, ಸೂನೆಗಾರ, ಚಕ್ರ, ದ್ವಿಜನು, ವೇಶಿ, ನೃಪತಿಯಂತೆ |
 ಕೋಟಿಲೆಯಲಿ ಬೆಂದ ತನುವ ಪೊರೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೧೬||
 ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂದೆ ಹಿಡಿದು |
 ಸಂದಿ ಗೊಂದಿ ಯೊಳಗೆ ನುಸುಳಿ ಕೆಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೧೭||
 ಭೂತಜೀವಿಯೆನಿಸಿ ತನ್ನ ಭವ ಭವಂಗಳೊಳಗೆ ಬರಿಸಿ ||
 ಪ್ರೇತಲಿಂಗಧಾರಣಕ್ಕೆ ನಲಿವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೧೮||
 ಈ ತಮಂಧಕೊಳಗು ಮಾಡುತಿಹ ಕನಿಷ್ಠ ಶೈವ ಕರ್ಮ |
 ಜಾತನಾಗಿ ಕೆಡುವ ಮತಕೆ ಒಲಿವನಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೧೯||
 ಶೈವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಗುರುವಿಗೇರಲೊಲ್ಲನೆಂಬ |
 ಭಾವ ಭರಿತ ಚಾರು ಚರಿತ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀರಶೈವ ||೨೦||
 ಅರಿಯದಂದು ಶೈವ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ವಡೆದ ಭಕ್ತ |
 ನರಿದು ಪುನರಸಿ ತ್ರ್ಯಕ್ಷ ದೀಕ್ಷೆಯೆಹುದು ವೀರಶೈವ ||೨೧||
 ತನುವ ನಿಜ ಸಮಾಧಿಗೀವ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ವಡೆದು |
 ಮನುಜವಾಸದನ್ನಮಂ ವಿವರ್ಜಿಸುವುದು ವೀರಶೈವ ||೨೨||
 ತನ್ನ ಕುಲವ ಮೆರೆದು ಭಕ್ತ ಕುಲವ ಜರೆದು ಶರಣವಾಸ |
 ದನ್ನವಂ ನಿರರ್ಥ ತೊರೆದು ಕೆಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೨೩||
 ಜಾಡ ಬಡಗ ಭಕ್ತರವರ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಉಣ್ಣು |
 ಬೇಡವೆಂಬ ಶೈವ ಮತವ ಜರೆದು ತೊರೆವ ವೀರಶೈವ ||೨೪||
 ರೂಢಿಯೊಳಗೆ ಶಿವನ ಭಕ್ತ ಮಹಾ ಕುಲಜನೆಂದು ಹೊಗಳಿ |
 ಹಾಡಿ ಹರಿಸುವರ್ಗೆ ಸುಖವ ಕರೆದು ಮೆರೆವ ವೀರಶೈವ ||೨೫||

ಪರನ ಶರಣದಲ್ಲಿ ಕುಲದ ಸೀಮೆಯಂ ವಿಚಾರಿಸುವರು |
 ನೆರೆಯೊಳರದ ಹೊರೆಯೊಳರದ ನಿತ್ಯ ನಿಹಿತ ವೀರಶೈವ ||೨೬||
 ವ:ನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಕೂಳ ನಿಕ್ಕೆ ಸತ್ತ ಜನನಿ |
 ಜನಕರುಂಬರೆಂದು ಬಸಿರ ಬಡಿವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೨೭||
 ಜನನ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಮರಣ ಸೂತಕಕ್ಕೆ ಬೆದರಿ |
 ಜನುಗಿ ಹಲವುಗಳಹಿ ಕೆಟ್ಟು ನಡೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೨೮||
 ಇಂದುವದನೆ ಕೊಲೆಯ ಗಂಡಳೆಂದು ದೂರವಿರ್ದು ಮರಳಿ |
 ಮಿಂದ ಬಳಕ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೨೯||
 ಬಂಧುಗಳ ನಗಲ್ಲ ಭಕ್ತಿಯುಂಟೆಯೆಂದು ಭವಿಯ ಕರೆದು |
 ತಂದು ಮನೆಯೊಳೊಂದು ಗೂಡಿ ಉಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೦||
 ವಾರಲಗ್ನ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಾರಿ ಶಕ:ನನೆಂಬ ಸಟಿಯ |
 ಬೇರುವೆರಸಿಕಿತ್ತು ಹಾಕುದಿಷ್ಟುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೧||
 ಹಾರುವರ್ಗೆ ನಮಿಸಿ ಚಂದ್ರ ತಾರಕೆಗಳ ಬಲವ ಕೇಳ್ದು |
 ಬೀರ ನರರ ಮನದ ಧೈರ್ಯ ಸುಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೨||
 ಏಕಭುಕ್ತ ಪಾರಣಿಗಳ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಗತಿಯ ಹಡೆಯ |
 ಬೇಕೆನುತ್ತ ಹಲುಬಿ ಹಸಿದು ಸಾವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೩||
 ಶೋಕ ರಸದೊಳದ್ದಿ ಬಿದ್ದು ಒರಲಿ ಸತ್ತ ನರರ ನೆನೆದು |
 ಕಾಕು ಬಳಸಿ ವೇಳೆಗಳೆದು ಸಾವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೪||
 ಪಂಚ ಪರ್ವ ಪುಣ್ಯ ತಿಥಿಗಳೆಂದು ನೆರಹಿ ಬಹಳ ಕಿಕ್ಕಿ |
 ಹಂಚಿ ಹಿಡಿದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೫||
 ಕಾಂಚನಾದ್ರಿಯರಸನವರು ಬರಲು ಕಂಡು ಕಾಣವಂತೆ |
 ಪಂಚ ವಂಚನೆಗಳ ಮಾಡಿ ಉಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೬||
 ರುಣ ರುಜಿ ಗ್ರಹಂಗಳಟ್ಟಿಯಲೆದು ಕಾಡಿದವುನೆನುತ್ತ |
 ಕಣಿಯ ಕೇಳಿ ಹರಸಿ ಹಣವರ್ನಿವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೭||
 ಬಣತೆಗೆಡಿಸಿ ಕಾಡಿದಮದು ಶನಿ ಎನುತ್ತಲಾಸ್ಪದಕ್ಕೆ |
 ಮಣಿದು ನೂಲಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿಪೋಪದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೮||
 ಸಾವರಕೆ ಹರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಕ್ಕೆ ಬೇಳ ಸಹಿತಹೋಗಿ |
 ಸಾವಿರೊಡೆಯರುಗಳಿಗಿಕ್ಕೆ ನಲಿವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೩೯||
 ದೇವ ಗುರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಷಡಕ್ಷರಿಯನಗಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿ ||೪೦||

ಸಾವ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನು ಕಲಿವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೪೦||
 ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ಎಂದು ಮನವ ಹಲವು||
 ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಹಸಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೪೧||
 ಮಂಗಳ ಪ್ರಸನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಂಭಿ ತಳವ ಹೊದ್ದಿ||
 ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಮಾಡದಲಿಸಿ ಬಿಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೪೨||
 ನೆನೆದು ನೆನೆದು ನಿಷ್ಠೆಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ||
 ಇನಿಯಗೊಲಿದು ತನುವ ಮನವನರ್ಪಿಸುವುದು ವೀರಶೈವ ||೪೩||
 ಆನಲ ಕರ್ಪುರ ಪ್ರಯೋಗದಂತೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆ||
 ಯನುದಿನದೊಳು ಗೈದು ತನ್ನನೊಪ್ಪಿಸುವುದು ವೀರಶೈವ ||೪೪||
 ಲಿಂಗಕೊಂದು ಮಂಚತನಗೆ ಒಂದು ಮಂಚವಿಲ್ಲವಾಗಿ||
 ಲಿಂಗ ಉಂಡ ತಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭುಂಜಿಸುವುದು ವೀರಶೈವ ||೪೫||
 ಲಿಂಗ ನಡಿಸಿದಂತೆ ನಡೆದು ಲಿಂಗ ನುಡಿಸಿದಂತೆ ನುಡಿದು||
 ಲಿಂಗವಿರಿಸಿದಂತೆ ಇರ್ದು ರಂಜಿಸುವುದು ವೀರಶೈವ ||೪೬||
 ನುಡಿದ ಪರಿಯ ನಡೆದು ತೋರಿ, ನಡೆದ ಪರಿಯ ನುಡಿದು ತೋರಿ||
 ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಹರಿದು ನಿಷ್ಠೆಗೆಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೪೭||
 ಉಡುವ ತೊಡುವ ಹಿಡಿದು ಬಿಡುವಕೊಂಬ ಕೊಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ||
 ಕಡಲ ಮುಡಿದ ಶಿವನ ನೆನಹು ಬಿಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೪೮||
 ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಭವಕೆ ಬಂದು ಧರ್ಮ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಬೆಳಸ||
 ಬಿತ್ತಿ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ಫಲವನುಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೪೯||
 ಯುಕ್ತಿ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನವೆಯದೊಡಲ ಹೊರೆವೆನೆಂದು ನಿಜವಿ||
 ರಕ್ತಿ ಭಾವನೆಯೊಳು ನಡೆಯದಿಪ್ಪುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೫೦||
 ಕೋಪ ಶಿಖಿಯ ಸಿಡಿಲು ಹೊಡೆದು ಪರರ ಜರಿದು ಬಹಳ ಪಾಪ ||
 ಲೇಪದೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮರೆಯದಿಪ್ಪುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೫೧||
 ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನವನರ್ಪಿಸೆಂದು ಗುರುವಿನಾಜ್ಞೆ||
 ಗೆಟ್ಟು ಅನ್ಯದೈವಕೆರಗಿ ಭ್ರಷ್ಟನಪ್ಪುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೫೨||
 ನಿಷ್ಠೆಗೆಟ್ಟು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಗೈದು ಹಲವು ದೈವಕೆರಗಿ||
 ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಯೋಗಿಗಳಿವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೫೩||
 ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ತನುವ ಸವಿಸಿ ಮನವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಿ||
 ಹರುಷದಿಂದ ಧನವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಈತನೀರಶೈವ ||೫೪||

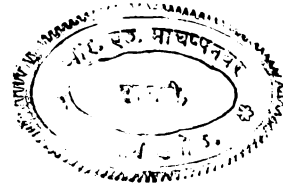

ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಕಾಮಿತಾರ್ಥ ಪೇರ್ಮೆಗಳಿಗೆಯಲಸಿ ಸಹಜ
 ವರ್ಮವರಿದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ತಾನೆಯಾದ ವೀರಶೈವ ||೫೫||
 ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರಪದವನೊಮ್ಮೆ ಮನದಿ ನೆನೆಯದಿರ್ಪೆ
 ನಿರ್ಮಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ಲಿಂಗ ತಾನೆಯಾದ ವೀರಶೈವ ||೫೬||
 ತಾನೆ ಹಿರಿಯ ತಾನೆ ಗುರುವ ತಾನೆ ಕುಲಜ ತಾನೆ ಸುಲಭ
 ತಾನೆ ಸುಕೃತಿಯೆಂದು ಗರ್ವಿಸುವರೊಳರಿದ ವೀರಶೈವ ||೫೭||
 ಸ್ವಾನುಭಾವದೊಳು ಶಿವಾನುಭಾವಿಯಾಗಿ ಶರಣ ಕಾಮು
 ಧೇನುವಾಗಿ ನಡೆವ ನುಡಿವನತಿ ವಿಚಾರಿ ವೀರಶೈವ ||೫೮||
 ಘೋರತರ ವಿಕಾರ ವಾರ್ಧಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಅರಿವ ತೊರೆದು
 ಜಾರ ಜೋರನೆಂದು ನುಡಿಸಿಕೊಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೫೯||
 ಪರರ ಕಟ್ಟಿ ಕುಟ್ಟಿ ಧನವಕೊಂಡು ಬಂದು ದಾನಧರ್ಮ
 ಪರಹಿತಾರ್ಥಗಳನು ಮಾಳ್ವೆನೆಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೦||
 ಕರದೊಳಿಷ್ಟ ಲಿಂಗವಿದು ಹಲವು ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ
 ನೆರವಿಗೂಡಿ ಹೋಗಿ ಮಾಳ್ವೆನೆಂಬುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೧||
 ಕುಣಿದು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳತೀರ್ಪ ಭಟ್ಟಿ ಮಾಗಧರ್ಗೆ ಧನವ
 ದಣಿಯಲಿತ್ತು ನರಕ ಗತಿಯ ನೆರೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೨||
 ಸುರಿಯ ಸೇವಿಸುವನರಗೆ ಹೀನ ಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಿಸರ್ಗೆ
 ಕರೆದು ಮನೆಯೊಳನ್ನ ಹೊನ್ನನೀವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೩||
 ಹರನ ಸಮಯವನ್ನು ಜರಿದು ಪರಸಮಯವನೊಳ್ಳಿತೆಂದು
 ನಿರಯದುರಿಯೊಳು ನಿರರ್ಥ ಬೇವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೪||
 ಗಂಡ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಭವಿಲತಾಂಗಿಯಾದ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕು
 ಉಂಡು ಯಮನ ಕಾಲಹತಿಗೆ ಕೆಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೫||
 ಹಿಂಡಿ ಹಿಳಿದು ಪುರುಷರೊಡನೆ ಸಾವುದೊಂದು ಮದ್ದನಿಕ್ಕಿ
 ಅಂಡಲೆದುತಳೋದರಿಯ ಕೊಲುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೬||
 ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಪಾದ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೋಹವಿಲ್ಲ
 ದಂಗಭವಿ ಮನುಷ್ಯರುಗಳ ನೆನೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೭||
 ಲಿಂಗಪೂಜೆಗಧಿಕ ಧನವವೆಚ್ಚಿಸಿ ನಿರರ್ಥ ಕೆಟ್ಟು
 ಪೊಂಗಲುಗಳನಿಕ್ಕಿ ಬರಿದೆ ತೊನೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೮||
 ನೆತ್ತಜೂಜು ಪಗಡೆ ಪೊಗಳಿಗಳ ನಾಡಿ ಕಷ್ಟ ವ್ಯಸನ

ದತ್ತ ಹಣ್ಣೆ ಹೊಕ್ಕು ಹೊತ್ತುಗಳೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೬೯||
 ಸುತ್ತಿ ಸುಳಿದು ಗಳಿಸಿ ತಂದು ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ
 ಮತ್ತನಾಗಿ ಸಟಿಯ ತನುವ ಹೊರವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೭೦||
 ಸತ್ತ ಮಾತೆ ಪಿತರ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳುಗಳ ಕರೆವ
 ವ್ಯರ್ಥ ನರರ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ನಗುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೭೧||
 ಒತ್ತೆ ಗೊಂಬವೇಶಿಯಂತೆ ಫಲ ಪದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮಾರಿ ।
 ತೊತ್ತುಗೊಂಬುದಲ್ಲ ನಿತ್ಯ ನಿಜ ವಿಚಾರಿ ವೀರಶೈವ ||೭೨||
 ಮಾರಿ ಮಸಣಿಯಾದಿಯಾದಹೀನ ಧೈವಗಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ।
 ಸಿರಿಯನಿಕ್ಕಿ ಹೊಲಬುಗೆಡುವನರಗೆ ನಗುವ ವೀರಶೈವ ||೭೩||
 ಹೊನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆ ಮಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆನೆಂದು ಜನದ ।
 ಕಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯತನವ ಮೆರೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೭೪||
 ಕಣ್ಣು ನಾಲಿಗೆಗಳನಿತ್ತು ತನುವನಿರಿದು ತರಿದುಕೊಂಡು ।
 ಅಣ್ಣ ವಿಸ್ಮಯವು ತೋರಿ ಮೆರೆವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೭೫||
 ಒಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಿಡುವುದಲ್ಲ ಒಲಿವೆನೆಂದು ಹಿಡುವುದಲ್ಲ ।
 ಎಲ್ಲವಂ ಶಿವಂಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುದಚಲ ವೀರಶೈವ ||೭೬||
 ಒಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಿಡುವುದಲ್ಲ ಅರಿಯೆನೆಂದು ಮೆರೆವುದಲ್ಲ ।
 ಎಲ್ಲಿಯುಂ ನಿಗರ್ವಿಯಾದ ನಿಜವ ನಿವಾಸ ವೀರಶೈವ ||೭೭||
 ಹಿಡಿದ ಬಳಕ ಬಿಡುವುದಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟೆ ಬಳಕ ಹಿಡುವುದಲ್ಲ ।
 ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಕೆಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೭೮||
 ಒಡಲು ಗಿಡಲು ಮೋಹಗೀಹ ತೊಡಕು ಗಿಡಕಿನೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ।
 ಗೊಡವೆಗುಟ್ಟಿ ಹಲವು ತೆರದಿ ದುಃಖಬಡುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೭೯||
 ಹಿಂದೆ ಬಾಳಬದುಕಿದವನ ತೆರದಿ ಹಣವ ಗಳಿಸಿ ಬಾಳ್ವೆ ।
 ನೆಂದು ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ಹರಿದು ಸಾವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೮೦||
 ಹಿಂದನೆನಿಸಿ ಮುಂಡೆಯಂತೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಲಿರುಳು ಹಗಲು ।
 ನೊಂದು ಬೆಂದು ಕಂದಿ ಕುಂದಿ ಕುದುವುದಲ್ಲ ವೀರಶೈವ ||೮೧||
 ಕನಕ ಗಿರಿಯ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಕಲ್ಪತರುವ ಸಾರಿದಂತೆ ।
 ಅನುದಿನಂ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗಿ ನೆನೆವುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ||೮೨||
 ಧನದ ಒಲುಮೆ ದೊರಕಿವಂತೆ ಮರುಜೀವಣಿಯ ನೆಮ್ಮಿದಂತೆ ।
 ಇನಿತು ಸುಖದ ಸೋನೆಯೊಳಗೆ ನಲಿವುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ||೮೩||

ಪರುಷರಸವ ಸುರಿಸಿದಂತೆ ನಿಧಿ ನಿಧಾನ ವಿರಿಸಿದಂತೆ ।
 ಹರುಷ ವಾರ್ಧಿಯೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಯಾಡುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೮೪॥
 ಸುರಭಿಯಂ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕರೆದು ಕೊಂಬ ತೆರದಿ ।
 ಇರುಳು ಹಗಲು ಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ತೊಳಲುತ್ತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೮೫॥
 ಸಿರಿ ದರಿವ್ರವೆಂಬ ವೆರಡುವಂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡು ।
 ಪರಮ ಭಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೮೬॥
 ಬಾಲವೃದ್ಧ ಯವ್ವನ ಪಾಠಕನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀವ ।
 ಜಾಳರೊಳು ಕೃಪಾಳುವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೮೭॥
 ಕಾಲ ನೇಮಶೀಲವೆಂಬ ಸೆರೆಯಮನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ತಕ್ಕಿ ।
 ಗೋಳುಗುಟ್ಟದಭವಸುಖದೊಳಾಡುತ್ತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೮೮॥
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಭಾವಿಸುವುದು ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ।
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಶಿವನ ನೆನೆದು ನೆಮ್ಮುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೮೯॥
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಹೋರುತಿಹುದು, ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಹಾರುತಿಹುದು ।
 ನಿಚ್ಚ ನಿಚ್ಚ ಶಿವನ ಹೊಗಳಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೯೦॥
 ಆದಿಯೊಳು ಪುರಾತ ಪುಂಗ ಪುರುಷ ಧರ್ಮ ವಿಡಿದು ನಡೆದ ।
 ಹಾದಿಯೊಳು ವಿಹಾರಿಸುತ್ತ ತನ್ನನರಿವ ವೀರಶೈವ ॥೯೧॥
 ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗಭೇದ್ಯನಾದ ನಾದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿವನ ।
 ಪಾದಮಂ ಸಮರ್ಚಿಸುತ್ತ ಭವನ ಕಳೆವ ವೀರಶೈವ ॥೯೨॥
 ಆವಪರಿಯೊಳಭವನಿರಿಸಿದಂತೆ ಇರ್ದು ಹಲವು ಕಡೆಗೆ ।
 ಹಾಯ್ವ ಮನವ ನಿಲಿಸಿ, ತಾನು ತಾನೆಯಾದ ವೀರಶೈವ ॥೯೩॥
 ಜೀವನೆಂದು ಪರಮನೆಂದು ಉಭಯ ಗತಿಯ ನಿಟ್ಟು ನುಡಿದು ।
 ಭಾವನಳಿದು ತನ್ನ ನೆನೆದು ತಾನೆಯಾದ ವೀರಶೈವ ॥೯೪॥
 ನೀರು ನೀರನುಂಡು ಹಾಲು ಹಾಲ ಕೂಡಿ ಸುಖಿಸುವಂತೆ ।
 ದಾರಿ ಮೇರೆಯಳಿದು ನಿಜವ ನೆನೆವುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೯೫॥
 ಆರ ಮನವಿದಾರ ತನುವಿದೆಂದು ನೋಡಿ ಕೆರೆಗೆ ಕೆರೆಯು ।
 ನೀರ ಚಲ್ಲಿ ಶಿವಗೆ ಲಲ್ಲೆಗರೆವುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ॥೯೬॥
 ಪತಿಯ ಸೇವೆಯತಿಶಯಾನುಭಾವವೆಂದು ನೋಡಿ ಭಜಿಸಿ ।
 ರತಿಯೊಳಿರುಳು ಹಗಲು ಶಿವನ ಪೂಜಿಸುವುದು ವೀರಶೈವ ॥೯೭॥
 ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆವುದಲ್ಲ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನುಡಿವುದಲ್ಲ ।

ತನ್ನನಳಿದು ಶಿವನ ತಿಳಿದು ನಡೆವ ನುಡಿದು ವೀರಶೈವ ||೯೮||
 ಕನ್ನ ತನ್ನವಲ್ಲಭನೊಳು ಭಿನ್ನವಾದಿನೇಕವಾದೆ |
 ನೆನ್ನದಂತೆ ಉಭಯವಳಿದು ಅಡಿಯ ಹಿಡಿದು ವೀರಶೈವ ||೯೯||
 ನೆನೆದು ನೆನೆದು ನೆನಹು ಬಲಿದು ತಾನೆಯಾಗಿ ತಾನೆ ಬಲಿದು |
 ನೆನೆದು ನೆನೆದು ವಿಷ್ಣುನಯನ ಚರಣನಾದ ವೀರಶೈವ ||೧೦೦||
 ಇದು ನಿಮಿತ್ಯ ಭಕ್ತನನು ಶಶಾಂಕ ಜೂಟನೆಂದು ಕಂಡು
 ಪಾದ ತಳಕೆ ನಮಿಸಿ ನಮಿಸಿ ಒಲಿಸುತಿಹುದು ವೀರಶೈವ ||೧೦೧||
 ಇದುವೆಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮನಂತ ಬ್ರಹ್ಮನೋಡು ವೀರಶೈವ ||೧೦೨||
 ಇದುವೆ ಸುಟ್ಸಲ ಪ್ರಕಾಶ ಯೋಗ ನಿಚಯ ವೀರಶೈವ ||೧೦೩||
 ಇದುವೆ ಪರಮತತ್ವ ಸಾರನಿತ್ಯ ನಿಜವು ವೀರಶೈವ ||೧೦೪||
 ಶಿವನ ಸುಖದ ಮುಖದ ಸೋನೆ ಎನಿಸಿ ಮೆರೆವ ವೀರಶೈವ ||೧೦೫||
 ಶಿವನ ತೊಡವು ಶಿವನ ಮೂಲ ಶಿವನು ತಾನೆ ವೀರಶೈವ ||೧೦೬||
 ಶಿವನ ದೀಪ್ತಿ ಶಿವನ ಭಕ್ತಿ, ಶಿವನ ಯುಕ್ತಿ ವೀರಶೈವ ||೧೦೭||
 ಶಿವನ ನಿತ್ಯ ಶಿವನ ಸತ್ಯವಮಲವಚಲ ವೀರಶೈವ ||೧೦೮||
 ಭಕ್ತ ಜನವರೇಣ್ಯ ಶಿವನ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ ವೀರಶೈವ ||೧೦೯||
 ಗತಿಗಸಾಧ್ಯ ವೀರಶೈವ ||೧೧೦||
 ಜಿತವಿನೋದಿ ವೀರಶೈವ ||೧೧೧||
 ಈವಕಾವ ವೀರಶೈವ ||೧೧೨||
 ದೇವಭಾವ ವೀರಶೈವ ||೧೧೩||
 ಮಾತೃ ಪಿತೃ ವೀರಶೈವ ||೧೧೪||
 ಧಾತೃ ಭ್ರಾತೃ ವೀರಶೈವ ||೧೧೫||
 ಕಂದ || ವೀರಶೈವಾನು ಭಾವದ |
 ಸಾರಾಯದ ಸುಧೆಯ ಸುಗ್ಗಿಯೊಳು ಸುಖಿಸುತ್ತಂ |
 ಆರಿದ ಪತಿಸರ ವರೆನ |
 ಗಾರಾಧ್ಯರಲಾಪ್ರಸನ್ನ ಶಂಕರಲಿಂಗಾ ||

2703

1

2

3

ಅಂವೇ ಗುರು

ಕ್ರಮಂಕ 2703

ಶಿವಬಲನ ನಗರ

ಬೆಳಗಾವಿ ರೂ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
ಬೆಂಗಳೂರು

